

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Wojewody Lubuskiego

NK-I.4131.85.2021.ASzc

z dnia 18 czerwca 2021 r.

Rada Miasta Gorzowa Wielkopolskiego

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i 1378 oraz z 2021 r. poz. 1038)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XXXVII/669/2021 Rady Miasta Gorzowa Wielkopolskiego z dnia 26 maja 2021 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia opłat za usuwanie i przechowywanie pojazdów na parkingu strzeżonym oraz kosztów powstałych w razie odstąpienia od usunięcia pojazdu, w całości.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 26 maja 2021 r. Rada Miasta Gorzowa Wielkopolskiego podjęła uchwałę Nr XXXVII/669/2021 zmieniającą uchwałę w sprawie ustalenia opłat za usuwanie i przechowywanie pojazdów na parkingu strzeżonym oraz kosztów powstałych w razie odstąpienia od usunięcia pojazdu (dalej uchwała).

Uchwała została doręczona organowi nadzoru 1 czerwca 2021 r.

Zgodnie z uzasadnieniem do projektu uchwały podjęcie uchwały miało na celu ustalenie wysokości stawki opłaty za usunięcie i przechowywanie na parkingu strzeżonym hulajnogi elektrycznej oraz objęcie jej kosztami powstałymi na skutek wszczęcia procedury usunięcia pojazdu, w przypadku odstąpienia od jego usunięcia – z uwagi na nowelizację przepisów ustawy Prawo o ruchu drogowym. Zgodnie z załącznikiem nr 2 do uchwały opłatę za usunięcie oraz opłatę za każdą dobę przechowywania hulajnogi elektrycznej określono w maksymalnej - dopuszczalnej przepisem art. 130a ust. 6a lit. h ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym - wysokości, tj. kolejno 123 zł oraz 23 zł.

Zgodnie z § 3 uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego, a zatem Rada Miasta Gorzowa Wielkopolskiego przesądziła, że uchwała ma wejść w życie bez vacatio legis.

Po przeprowadzeniu analizy prawnej uchwały organ nadzoru stwierdza, że § 3 uchwały istotnie narusza prawo, tj. art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (tekst jednolity Dz.U.2019.1461), poprzez wprowadzenie opłat i kosztów związanych z usunięciem i przechowywaniem hulajnog elektrycznych bez zachowania odpowiedniego vacatio legis, co skutkuje koniecznością stwierdzenia nieważności badanej uchwały w całości.

Przedmiotowa uchwała została podjęta przez Radę Miasta Gorzowa Wielkopolskiego m.in. na podstawie art. 130a ust. 6 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (tekst jednolity Dz.U.2021.450 ze zm.). Stosownie do powyższego przepisu: Rada powiatu, biorąc pod uwagę konieczność sprawnej realizacji zadań, o których mowa w ust. 1-2, oraz koszty usuwania i przechowywania pojazdów na obszarze danego powiatu, ustala corocznie, w drodze uchwały, wysokość opłat, o których mowa w ust. 5c,

oraz wysokość kosztów, o których mowa w ust. 2a. Wysokość kosztów, o których mowa w ust. 2a, nie może być wyższa niż maksymalna kwota opłat za usunięcie pojazdu, o których mowa w ust. 6a.

Bezspornie uchwała podjęta na podstawie ww. przepisu jest aktem prawa miejscowego - tj. źródłem powszechnie obowiązującego prawa na obszarze działania organów, które go ustanowiły (por. art. 87 ust. 2 Konstytucji RP). Warunkiem wejścia w życie aktu prawa miejscowego jest jego ogłoszenie (por. art. 88 ust. 1 Konstytucji RP). Zasady i tryb ogłaszania aktów normatywnych określa ustawa (por. art. 88 ust. 2 Konstytucji RP) - ustawa z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (tekst jednolity Dz.U.2019.1461, dalej u.o.a.n.).

Zgodnie z art. 13 pkt 2 u.o.a.n. w wojewódzkim dzienniku urzędowym ogłasza się m.in. akty prawa miejscowego stanowione przez organ gminy. Stosownie do przepisu art. 4 ust. 1 i 2 u.o.a.n.: Akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy (ust. 1); W uzasadnionych przypadkach akty normatywne, z zastrzeżeniem ust. 3, mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni, a jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie, dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym (ust. 2).

Z treści art. 4 ust. 1 u.o.a.n. wynika, że wprowadza on domyślną datę wejścia w życie aktu normatywnego i pełni funkcję zabezpieczenia obrotu prawnego przed sytuacjami, w których akt prawny nie zawierałby przepisu o tym, kiedy wchodzi w życie oraz zawiera zasadę, w myśl której data wejścia w życie danego aktu powinna być tak wyznaczona, by pomiędzy ogłoszeniem danego aktu, a jego wejściem w życie mijało przynajmniej 14 dni. Organ nadzoru zwraca uwagę, że obowiązek ustanowienia odpowiedniego *vacatio legis* ma na celu zachowanie bezpieczeństwa prawnego, pewności obrotu prawnego, poszanowanie praw nabytych czy ochronę zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, których źródłem jest zasada demokratycznego państwa prawnego wyrażona w art. 2 Konstytucji RP.

Obowiązek zachowania odpowiedniego *vacatio legis* ma umożliwić nie tylko zaznajomienie się z nowym prawem, ale również dokonanie odpowiednich działań adaptacyjnych, w tym także chroniących adresata normy przed pogorszeniem jego sytuacji (orzeczenie TK z dnia 3 października 2001 r., K 27/01, OTK 2001 nr 7 poz. 209). Zdaniem organu nadzoru wskazane standardy znajdują w szczególności zastosowanie do aktów prawa miejscowego, które nakładają na adresatów norm jakiegokolwiek ciężary finansowe (w tym przypadku opłaty i koszty).

Należy podkreślić, że *vacatio legis* nie leży w swobodzie działania organu prawodawczego, albowiem musi zaistnieć „uzasadniony przypadek”. Oznacza to, że organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może podjąć arbitralnej decyzji o ustaleniu *vacatio legis* krótszego niż nakazuje ustawa. Może to uczynić jedynie, gdy przemawiają za tym szczególne okoliczności uzasadniające skrócenie terminu pomiędzy ogłoszeniem aktu, a jego wejściem w życie. Organ prawodawczy, skracający *vacatio legis* stanowionego przez siebie aktu, zobowiązany jest wykazać uzasadnienie takiego działania. Natomiast warunkiem, jaki należy spełnić pomijając *vacatio legis* jest zaistnienie ważnego interesu państwa, który wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego, przy założeniu, że zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie. Dla takiego wejścia w życie aktu niezbędne jest wskazanie, jaki ważny interes państwa wymaga pominięcia *vacatio legis* oraz przedstawienie argumentów na to, że zasady demokratycznego państwa nie stoją temu na przeszkodzie.

Należy podkreślić, że Rada Miasta Gorzowa Wielkopolskiego w uzasadnieniu do projektu uchwały nie wykazała, dlaczego przedmiotowa uchwała powinna wejść w życie bez *vacatio legis*, natomiast dla organu nadzoru nie ulega wątpliwości, że w niniejszej sprawie nie znajdują zastosowania wyjątki przewidziane art. 4

ust. 2 u.o.a.n. (tj. nie jest możliwe wykazanie, że ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego, a zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie).

Niezależnie od powyższego, organ nadzoru wskazuje, że zapis § 3 uchwały jest wadliwy również z innego powodu. Skoro warunkiem wejścia w życie aktu prawa miejscowego jest jego ogłoszenie – a badana uchwała została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego 2 czerwca 2021 r. (por. Dz.Urz.Woj.Lubuskiego z 2 czerwca 2021 r., poz. 1216) – nie mogła zatem wejść w życie z dniem jej podjęcia – tj. 26 maja 2021 r.

Organ nadzoru zwraca również uwagę, że zgodnie z orzecznictwem sądów administracyjnych organ stanowiący przy ustalaniu wysokości stawek opłat za usunięcie i przechowywanie pojazdu usuniętego z drogi powinien kierować się przesłankami określonymi w art. 130a ust. 6 ustawy Prawo o ruchu drogowym. Z uzasadnienia uchwały powinno zaś szczegółowo wynikać, jakie dane zostały wzięte pod uwagę przy ustalaniu wysokości stawek za usunięcie pojazdu z drogi i jego przechowywanie na parkingu strzeżonym (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z 11 marca 2021 r., sygn. akt I SA/Ke 76/21; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu z 19 listopada 2020 r., sygn. akt II SA/Op 240/20).

Mając na względzie powyższe, należało orzec jak na wstępie.

Pouczenie:

Od niniejszego rozstrzygnięcia służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od doręczenia rozstrzygnięcia za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Paweł Witt

Dyrektor

Wydziału Nadzoru i Kontroli